

A közép-hatótávolságú rakéták telepítése ellen

Minden eddiginél hatalmasabb méretű béketüntetések

London (MTI)
Szombaton valószínűleg minden idők legnagyobb béketüntetését tartják Londonban, legalább 200 ezer résztvevővel. A tiltakozó akció célpontjai a Nagy-Britanniába telepítendő új amerikai rakéták. Kent tiszteletes szerint a kormány-nak tisztában kell lennie azzal, hogy a közvélemény egy óriási hányada nem támogatja a manőverező robotrepülőgépek brit földre hozatalát.

Brüsszel (MTI)
„Ne telepítsenek új amerikai rakétákat Nyugat-Európába, szereljék le az összes atomfegyvert Európában” — ezekkel a jelszavakkal vonultak utcára vasárnap Brüsszelben. A megmozdulás része a hét végén Nyugat-Európán átvonuló atomfegyver-ellenes tüntetési hullámnak, amit az eurorakéták közelgő telepítése vált ki.

A belgiumi megmozdulás szervezője a „Békeért és Leszerelésért” elnevezésű országos bizottság, amely tömörít soraiban baloldali pártokat, szakszervezeteket, katolikus társadalmi szervezeteket (Pax Christi), ifjúsági és nőmozgalmi szervezeteket.

Bécs (MTI)
Szombaton Bécsben nagy-

szabású béketüntetések kezdődtek, várhatóan sok tízezer ember részvételével. A nagyszabású közös megmozdulásokat a legkülönbözőbb világnézeteket képviselő pártok, szervezetek, egyházak kezdeményezték: katolikusok, szocialisták, kommunisták, polgári és pacifista szervezetek, környezetvédők. A tüntetők tegnap délelőttől „emberláncal” kötik össze a bécsi amerikai és a szovjet nagykövetség épületét, a jelképpel sürgetve a tárgyalásokat, a leszerelési megállapodásokat.

Oslo (TASZSZ)
Béketüntetést tartottak szombaton a NATO egyezségi fegyveres erőt norvégiai főhadiszállása előtt a norvég békemozgalm szervezetei. Tiltakoztak az ellen, hogy Norvégiát bevonják a NATO nukleáris stratégiai terveibe. A tüntetők két órán át elzárták az épület bejáratát.

Lisszabon (TASZSZ)
Atomfegyvermentes település nyilatkozta Figuerira de Foz portugál várost a város tanácsa. A határozat megtiltja, hogy a város területén atomfegyvereket telepítsenek, illetve átszállítsanak. A városi tanács egyúttal október 29-re béketüntetést hirdetett. Ugyanerre a napra béke megmoz-

dulásokat terveznek Lisszabonban és egy sor más városban is.

Torontó (UPI)
Kanada több városában szombaton tízezer tömeges tiltakoztak az ellen, hogy az Egyesült Államok a kanadai légtérben robotrepülőgépeket próbáljon ki. A béke megmozdulások szervezőinek becslése szerint mintegy 50 ezer fő vonult fel Toronto, Ottawa, Vancouver és Montreal utcáin.

A kanadai kormány már régebben hozzájárult, hogy Albertában végrehajtsák az amerikai kísérleteket. Edmontonban a béke mozgalom aktivistái egyhetes tiltakozó akciót indítottak a robotrepülőgépek kipróbálásának megakadályozására.

Bonn (MTI)
Az NSZK-ban nem végleges adatok szerint több mint egymillióan tüntettek szombaton az amerikai rakéták tervezett telepítése és a fegyverkezési verseny ellen. A megmozdulások békesen, különösebb incidensek nélkül zajlottak le.

Bonnban, a központi nagygyűlés színhelyén, mintegy 500 ezren gyűltek össze. Több mint százezer tüntető tizenegy kilométeres távolságon körüljárta a kormánygyűlést, tiltakozva a telepítés ellen, és követelve

a genfi tárgyalások meghosszabbítását.

Willy Brandt, az SPD elnöke, a bonni gyűlésen elmondott beszédében a többi között feltette a kérdést: a Szovjetunió készségét fejezte ki közép-hatótávolságú fegyverek csökkentésére, miért nem fogadja el ezt az ajánlatot a Nyugat? Brandt határozottan óvott az amerikai rakéták telepítésének megkezdésétől, mivel az rendkívüli mértékben megnehezítené a meg egyezést. Sürgette a fegyverkezési kiadások befagyztatását, és azok átcsoportosítását a világ éhségzónáinak megsegítésére. Német földről soha többé nem indulhat ki háború, de aki ezt vallja, annak el kell utasítania az új nukleáris fegyverek telepítését is — szögezte le Willy Brandt.

Hamburgban a városháza előtti nagygyűlésre mintegy 250-300 ezren vonultak fel. Az Európában állomásozó amerikai hadsereg stuttgarti főparancsnoksága és a Pershing-2-es rakéták befogadására kijelölt neuulmi amerikai laktanya között a nyugatnémet és a nemzetközi béke mozgalom 150 ezer tagja 110 kilométeres hosszúságú emberláncot képezett, követelve a telepítésről való lemondást.

Az ENSZ napja

Még javában dúlt a második világháború, amikor az 1943-as moszkvai négy-állami értekezleten a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Kína elhatározta egy világsszervezet megalakítását. A Dumbarton Oaksban és a jaltai konferencián előkészített alapokmányt 1945. júniusában írták alá San Franciscóban. A dokumentum hatályba lépésének napja, október 24-e immár 38 esztendeje az ENSZ napja.

A Nemzetek Szövetségének kudarcából kiindulva, az ENSZ létrehozásakor a Szovjetunió végig kitartott a modern nemzetközi jog demokratikus normáinak figyelembevételé mellett. Az alapításnál 51 országot képviselő voltak jelen és mi sem bizonyítja jobban a világsszervezet súlyát mint hogy a hatékonytalan időnként kétsébe vonó megfigyelések ellenére ma már százötven felé közelít a tagállamok száma.

Az ENSZ alapokmánya a háború elleni harcot jelöli meg a szervezet legfontosabb céljának, hogy szerte a világon érvényesülhessenek az ember alapvető jo-

gai: a munkához, a tanuláshoz, a békés élethez, az erkölcsi szabadsághoz való jog. Való igaz, sok súlyos problémát nem sikerült még megoldani, a Föld több pontján ma sem hallgatnak a fegyverek. De hát az ENSZ olyan ideológiát, politikai, gazdasági érdekeket, hogy működése maga is eredménynek számít. A mostani, különösen feszült nemzetközi helyzetben is a 38 éves szervezet cseréjének a tárgyalásoknak a pusztán az ami a javulás halvány reményét hordozza magában.

Óriási felelősség nyúlik az ENSZ tagjai, főként a nagyhatalmak vállán: a példátlan mennyiségben felhalmozott pusztító eszközök egykorán fenyegetik Európát, Amerikát és a többi földrész lakóit. Az ENSZ — bár kötelező szankciókat csak rendkívül ritkán alkalmazhat — sokat tehet ilyenkor, azért, hogy egyáltalán legyen időnként. Ezért munkájának mindenáron támogatására, nem pedig zavarására, részvételére van szükség. Ez az közös emberiség közös érdeke.

H. G.

● Várható-e most már a KGST csúcserkeztete?

A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának XXXVII. ülészkát a héten rendezték meg az NDK fővárosában, Berlinben. Az ülészakon a tagállamok küldöttségeit a miniszterelnökök vezették. Úgy is lehetne mondani: „kormányfői csúcserkeztetést” tartottak, de a szocialista országok közvéleménye már régóta várja egy még magasabb szintű KGST-értekezlet összehívását, s attól az értekezletől a gazdasági együttműködés kibővítését, hatékonyabbá tételét.

Nos, a mostani berlini értekezletükön a kormányfők befejezték a legfelsőbb szintű gazdasági konferencia előkészítését. Az értekezlet időpontját még nem tűzték ki, de a megfigyelők valószínűleg tartják, hogy éppen a gazdasági problémák sürgető megoldása indokolja a mielőbbi megrendezést.

A KGST ülészkán a lakosság élelmiszer-ellátásának megjavításáról, a mezőgazdasági termelés fokozásáról és az exportőr országoknak adandó újabb ösztönzésről is szó esett. Erdemes emlékeztetni Lázár György felszólalására: a magyar miniszterelnök a mezőgazdasági programban is a kölcsönös érdekek következetes figyelembevételét sürgette. El kell ismerni a mezőgazdasági termékek stratégiai fontosságát. Tudomásul kell venni, hogy a mezőgazdaság és az élelmiszeripar korszerűsítése legalább annyi, vagy még több támogatással jár, mint a kitermelő iparágak fejlesztése. Lázár György hangsúlyozta, mielőbbi reális alapokra kell helyezni a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek termelésének és forgalmazásának közgazdasági feltételeit.

● Milyen új fejlemények adódnak a rakétatelepítés szorgalmazóinak és ellenzőinek harcában?

Nem telik el nap, hogy Európából és Amerikából ne érkezzenek hírek újabb és újabb állásfoglalásokról, tárgyalásokról. Ugyanakkor pedig tüntetésekről, tiltakozó gyűlésekről, amelyeknek a témája ugyanaz: a Pershing-2 rakéták és a robotrepülőgépek rövidesen ese-

Külpolitikai reflektor

dékes megjelenése Nyugat-Európában.

A hét elején sok szó esett a bécsi Gromiko-Genscher találkozókról, amely — ha nem is mozdította el a határonról az eurorakéták ügyét — az álláspontok tisztázását tette lehetővé. Gromiko Bécsből, Berlinbe utazott, Honeckerrel volt megbeszélésen megerősítette, hogy még van lehetőség Genfben a megállapodásra, ha az USA kormánya felhagy destruktív magatartásával.

Sajnos, Washingtonból e héten sem érkezett más hír, mint az, hogy Reagan és külügyminisztere is, valamint új nemzetbiztonsági tanácsadója is kitart a hírhedt „nulla-megoldás” mellett.

● Hogyan próbál Nicaragua kimenekülni az amerikai szorításból?

Nicaragua a héten páratlan diplomáciai akcióba kezdett. Külügyminisztere, Miguel d'Escoto az amerikai külügyi államtitkárnak Washingtonban négy javaslatot tett: 1. Kössön megneemtámadási egyezményt az USA és Nicaragua; illetve 2. Honuras és Nicaragua; 3. jöjjen létre még átfogóbb jellegű megneemtámadási egyezmény a közép-amerikai térség valamennyi államának részvételével; és 4. rendezzék békesen a Salvadori Köztársaságban folyó fegyveres konfliktust.

A szerződés megtiltja a más országok kormányainak megdöntésére irányuló akciókat. Nem lenne szabad például kormányellenes erőket kiképezni más országok területén, más országok segítségével... A kérdés időszerű voltát jól bizonyította, hogy az USA kongresszusa maga is foglalkozott azzal a „segítség-gel”, amelyet a CIA nyújt Nicaraguai ellenforradalmároknak: a képviselőház heves vita után 227:194 arányban úgy döntött, hogy abba kell hagyni a nicaraguai ellenforradalmárok burkolt támogatását. De hátra van még a szenátus... Reagan

elnök pedig még a hét közepén is kijelentette: az amerikai kormány jogja van ahhoz, hogy titkos akciókat támogasson más országok ellen.

A nicaraguai diplomáciai kezdeményezésben az is benne foglaltatik, hogy az USA fejezze be hadgyakorlatait a térségben és rövid időn belül számolja fel honi durasi és salvadori katonai kiképzőtáborait is.

Mit nyújtana cserébe Nicaragua? A megneemtá-

dási egyezményben kötelezettséget vállalna arra, hogy nem engedje meg területének felhasználását az USA biztonsága elleni fenyegetésre, vagy bármely más, közép-amerikai ország elleni támadásra.

A nicaraguai katonáknak a napokban sikerült leléniük az ellenforradalmárok egy betolakodó repülőgépét; s annak két pilótáját elfogni. Managuában sajtóértekezleten bizonyították a két ellenforradalmár vallomásával: kik pénzik, szervezik, irányítják a Nicaragua elleni támadásokat, az új úton elindult ország ügyeibe való beavatkozást.

A washingtoni kormány elutasította a nicaraguai javaslatokat. Tudja, miért. Pálffy József

Becsület, dicsőség...

Nem szegény, de fárasztó

A DEFAG szegedi fűrészüzemében a mintegy 170 fizikai dolgozó 45 százaléka fiatal. A gépezetlőkön kívül szinte mindenki anyagmozgató itt: a munka nehéz, jó részét a szabad ég alatt végzik. A fiatal segédmunkások körében nagy a vándorlás. Augusztusban és szeptember első felében 40-en jöttek-mentek az üzemben. Kénytelenek bárkit fölvenni: kellenének a dolgozó kezek, de ha nem sokat dolgoznak, alacsony fizetésük legalább a bérszínvonalat javítja.

— Volt itt olyan fiatalember, aki csak két órát töltött a kapun belül — meséli Silló Ferenc, a fűrészesárnyak művezetője. — A munkaügyi mindenkivel kedves, érdeklődő. Üldögél a káder szép kényelmesen, míg a kazalnyi papírt kitöltik. Utána mesél neki egy hosszút a túlzó. Végül hozzám kerül, elmondom neki a munkavédelmi szabályokat. Eddig tetszik is a dolog, hanem ezután adok egy pár védőkesztyűt és kiviszem az újakat a munkaterületre, hogy most már dolgozzanak is valamit. Ez a fiatal ember 15 perc múlva megszökött. Azt mondta a portásnak, nem hozott ebédet, hazaengedtem enni. Nem is láttuk többé. A kesztyűt magával vitte emlékebe.

— Mit tehetnek ilyenkor? — Atlagorabérrel számfejtettük neki azt a két órát, és utána küldtük a pénzt. Ami jár, az jár... — Mivel szokták indokolni, ha itt-hagyják a munkahelyet?

— A keresetek elég jók. Azt mondják: nem érttem egyet a főnökkel. Vagy a munkatársakkal.

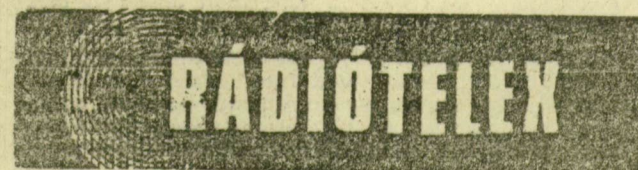
— Mj okoz konfliktusokat?

— Főleg, hogy dolgozni kell. Ha szól nekik az ember, megsértődnek, „fölforr az agyuk”. Maguk akarják megválasztani a munkát meg a munkatársukat. A rönknek két vége van: általában idősebb, tapasztaltabb dolgozó állítunk a kezdő mellé. Teljesítményre megy a munka, annak kell a pénz, családja van, építkezik, hajtana, persze, hogy biztatná az újat is. Nem tetszik nekik. A másik vitatéma: a kereset. Ó mennyit dolgozik, az a másik pedig mennyit keres! Azt már elfelejti, hogy éppen ő kérte magát a könnyebb munkára.

— Jó a kapcsolatunk a fiatalok-rúak börtönével és a bíróság büntetés-végrehajtási csoportjával — mondja Nacs Mihályné munkaügyi vezető. — Szükségünk van emberekre. Négyből egy, ha megmarad. Pénzzel sem lehet már mindent elérni: azt akarják, könnyű legyen a munka és sokat fizessen.

— Megkérdezik a belépőtől, mit szeretnének?

— Egy műszakos munkát. Azt mondják, lássam be, hogy a délután kell a szorakozásra. Szabad legyen a munka, ne nagyon parancsoljon senki. Kérdezem, hogy belépnek-e a szakszervezetbe. Tölem azt várják a cégnél, magas legyen a szervezethez. Úgy néznek rám ezek a fiúk, hogy hegeszteni lehetne a nézésükkel. Azt

PÁRTKÖZI ESZMECSERE

Szombaton elutazott Magyarországól a Tanzániai Forradalmi Párt (CCM) küldöttsége, amely Shariff Hamaddal, a CCM nemzeti végrehajtó bizottsága és Központi Bizottsága tagjával, a párt gazdasági és tervezési osztálya vezetőjével az élén az MSZMP Központi Bizottsága meghívására október 15. és 22. között hazánkban tartózkodott. A küldöttséget fogadta Németh Károly, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára.

PROGRESS-13

Szombaton összekapcsolták a Föld körül keringő Szajlut-7—Szojuz T-9 űrkomplexummal a Progressz

—18 automatikus teherszállító űrhajót, amely csütörtökön indult útnak a Szovjetunióból.

VÉRÉS HARCOK

Heves harcok voltak szombatra virradóra az iraki-iráni hadszíntér északi frontszakaszán. A Bagdadból és Teheránból érkező jelentések szerint a harcokban legalább 5000 katona vesztette életét, illetve megsebesült. A harcok leállítása vált katonák közül mintegy 3500 volt iraki és 1500 iráni. Mint a Reuter jelenti, Irak szombaton közölte, hogy tengeri aknákat telepített a Bandar Khomeini kikötő körül, s erre felhívta más országok figyelmét is.

mondta az egyik: húszéves vagyok, de már rengeteg rosszat hallottam a szakszervezetről. Negyven forintba kerül a bélyeg, de amikor segélyt kértem, nem adtak, mert egyedülálló vagyok.

Késésre, igazolatlan mulasztásra nincs igazi szankciónk. A nyereség-reszesedést elvonhatjuk, de nem érdeklí őket. A többségük máshonnan is pénzhez jut, többet költenek, mint amennyit itt megkeresnek. Volt, aki taxival jött vissza a munkakönyvéért, de nem várta meg, míg kitöltjük, mert tíz perc múlva visszarendelte a taxit.

Ha a KISZ-t emlitem, csak cinikusan mosolyognak. Volt, aki visszakerdezett, mi az? Összesen 13 KISZ-tag van az üzemben, nem tudunk többet beszervezni. Nincsenek kööttségekhez szokva: egyiküket elvitték katonának, pár hét múlva fölívta az ereit.

— Úgy hívnak, Tata — mondja Kovács Ferenc osztályozó mester — 26 éve gyűröm ezt a munkát. Mindig jobb a régiekkel: azok már ismerik a fogásokat. Két fiatal gyerek van most nálam, Szabadszájűak, mindig mesélik, mennyit páltak a hét végén. Ezt én írja le, mert én sem hiszem el, azt állítják, megittak ketten másfél liter szilvapálinkát, meg négy liter bort. Kérde az egyiket, honnan volt rá pénz. Azt mondta, anyám is adott. Nem engedtem be őket a melegre, nehogy elszédüljenek.

— Olyan szedett-vedett fiatalokat hoznak ide, az anyagterre meg a csarnokba. Az én munkám felelősségteljes, osztályozom a rönköket, ha hiába van, rajtam csattan az ósór.

Juhász László is 25 éve dolgozik a fűrészüzemben.

— Próbáltunk volna meg így beszélni mi az idősebbekkel — mondja.

— Akkor mások voltunk. Idejön egy